

ÖSTRA FÖRSTADEN

Julen 1937

Aftonstämning över Öster på 1700-talet, reproduktion av teckning tillh. Fotograf John Berntson

En ny tidning »Östers» egen, presenterar härmed sitt första nummer. I ord och bild skildrar det Malmös östra del förr och nu. Dessutom vill tidningen utgöra ett organ för affärsmännen i denna del av staden. I en lång rad annonser kan läsaren stifta bekantskap med stadsdelens affärer av alla slag och bestämma sina inköp av julklappar efter de tips, som bjudas. ● Tidningens mittuppslag visar en kartsbild över »Östra Förstaden», på vilken karta de olika affärernas läge äro utmärkta med en ring och annonsörens nummer enligt bredvidstående förteckning på samma sida. ● »Östra Förstaden» Julen 1937 är tryckt i 10.000 ex., som utdelas *gratis*, tack vare annonsörernas stora intresse. Gynna därför dem! Gör till att börja med julinköpen i »Östers» affärer. Ni komma sedan att känna Er så nöjda härmed, att det blir till en vana att vid behov »titta in» hos tidningens annonsörer. Läsarens motto bör alltså bli: *Handla i »Östra Förstadens» affärer!* Red. ber till sist få önska alla österbor EN GOD JUL och ETT GOTT NYTT ÅR och hoppas på återseende, om icke förr så till nästa Jul.

MALMÖ SPARBANK

STIFTAD 1824

Huvudkontor: ADELGATAN 8

Avdelningskontor:

- I. Kaptensgatan 29
- II. Regementsgatan 20
- III. Storgatan, Falsterbo
- IV. Nobelvägen 77

Hjalmar Wennerth:s

Byggservice

En rikhaltig sortering av prima varor, snabb expedition och billiga priser representerar vår BYGG-SERVICE. Besök våra lagerlokaler vid behov av olika materialier för husbyggen och reparationer.

Vi sälja:

trävaror
väggplattor
golvplattor
takpapp och spik
tapetfanér
cement, gips och glas

lim och färger
emulsioner och impregneringsmedel
verktyg och beslag
elektriska borrar
badugnar
m. m., m. m.

AKTIEBOLAGET
HJALMAR WENNERTH
FREDRIKSBERGSG. 7

växel 71325

MALMÖ

ÖSTRA FÖRSTADEN

NR 1
JULEN 1937

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE FRED MOORE
EHRENSVÄRDSGATAN 4, 4 tr.

1:STA
ÅRGÅNGEN

Historiska notiser över Öster

av Håwe. *Hjalmar Wennberg*

Öster ligger på historiskt intressant mark.

Resande norrifrån måste i äldre tider färdas förbi Kirseberget över fäladsmarkerna på en slingrande väg, nu Lundavägen och Östra Förstadsgatan, för att genom Österport, ungefär på nuvarande Drottningstorget, komma in i Malmö.

Säkerligen var det över Östers marker konung Erik Emune for som en virvelvind med sina skånska ryttarskaror för att år 1134 segra över sin broder Nils och en stor mängd biskopar och deras armé i slaget vid Fotevik.

Säkert var det också här kung Gösta 400 år senare kom kuskande för att modigt möta sin fiende Fredrik I på dennes egen mark i viktiga underhandlingar och rådslag. Man kan förstå, att det var med lättnad han på återfärden for genom Österport och över Östers ängar tillbaka till norden och sina trogna dalkarlar, när han därvid yttrade att han "aldrig hädanefter ville stiga utom den svenska gränsen, så länge han levde".

Omkring 130 år senare drog åter en svensk konung den store Karl X Gustaf samma väg på sitt triumftåg mot norr efter sina stolta segrar och djärva bragder.

Nu var Malmö en svensk stad, som danskarna 1676—77 genom belägring sökte återerövra.

Från Kirseberget trängde de belägrande allt närmare Österports befästningsverk grävande djupa gropar i Östers ängar till skydd för sitt krigsfolk och artilleri tills de slutligen natten emellan den 26

och 27 juni 1677 under von Bibows befäl stormade och t. o. m. trängde in i staden fast de snart åter drevs ut igen.

I nära hundra år därefter funnos spår efter belägringsarbeten och många fynd ha gjorts av människoben och kvarlämnat krigsmaterial.

Vid grundgrävning till fastigheten i Vårgatan nr 4 funnos sålunda bland annat 10 kanonkulor och en mindre kanon, vilka murats in på det avrundade hörnet åt Vår- och Mellangatan och där vittna om de bittra strider, som utkämpats på Öster.

Vid grundgrävningar på dessa områden borde jorden noga undersökas, ty den döljer säkert många intressanta ting.

Men i vår rastlösa tid vräker grävmaskinsvidundren allt av fornt värde hänsynslöst bort till förstörelse.

Det torde därför nu först och främst vid fyllningsplatserna böra vakas över eventuella fynd från historisk mark.

Öster började så småningom bebyggas, men äldre malmöbor minnas nog sjöarna och morasen, där Rörsjöstaden nu ligger och där både söndags- och andra jägare jagade allehanda vilt och sjöfågel av olika slag. De minnas nog även "Koängen" vid Flintgatan och Viadukten med sitt pokulerande, sitt kortspel och sina slagsmål men även med sina idylliska familjeutflykter under vackra sommarkvällar och söndagar.

Ej heller hava de glömt Fredriksbergsträdgården

JULKLAPPAR

av alla slag.

ESKILSTUNABODEN A.-B.

Järn- och Bosättningsaffär

Ö. Förstadsgatan 23

Tel. 155 20, 182 97

ÖSTRA FÖRSTADEN

med sitt omväxlande nöjesliv och sina utskänkningslokaler.

Namnet Fredriksberg torde antagligen hava uppstått efter den förste innehavaren av nöjesplatsen Fredrik Löhr född 1836 i Malmö.

Detta gouterade nöjesfält var beläget vid Fredriksbergsgatan, där nu flera stora byggnadskomplex äro uppförda, men största delen av själva trädgården låg på det av aktiebolaget Hjalmar Wennerthsträ- och byggnadsvaruaffär nu upptagna området.

Ingången till nöjesfältet var från Östra Förstadsgatan genom ett par järngrindar, vilka äro bevarade och nu pryda byggmästare Joh:s Lundahls villa i Lomma. Därjämte finnas ett par plankartor över trädgården och de försvunna byggnaderna i författarens ägo.

Många uppseendeväckande attraktioner fick man skåda i gamla Fredriksberg.

Här uppträdde amerikanaren Blondin promenerande baklänges med en säck över huvudet på en telegrafråd 60 fot högt i luften, miss Jessie Baker gjorde succé med sitt berömda balettsällskap, fransmannen Pascal skulle göra ballonguppstigningar, men misslyckades, teaterpjäser spelades av in- och utländska sällskap, eldkungen Acz-czi gjorde beduin- och saltomortalsprång samt dansade på styltor, en sexåring gjorde trapetskonster, fyrverkeri avbrändes m. m.

I trädgården fanns teaterbyggnad, dansbana och flera serveringslokaler såsom "Jamaika", "Byttebod" m. fl.

Åt nordost låg "Koängen" vars besökare serverades genom en lucka i planket.

Enligt en annons i "Snällposten" 1870 erbjöd nöjesetablissemnet "Brunnsdrickning" från kl. 6 på morgonen ävensom "Mjölkkurer" med spenvarm mjölk.

En veckokrönika i samma tidning omtalar att

förut omnämnde Blondin bar sin 90-åriga mormor över linan och en annan skildring beskriver ett dråpligt valmöte, som avhölls här av stadens borgare på 1870-talet för att kora riksdagsmannakandidat.

Nu resa sig ståtliga hus såväl av äldre stil som mera funktisbetonade på de fordom öde ängarna och betesmarkerna och gatorna livas av de verkligt förnåma och högmoderna affärernas skyltfönster.

Öster går raskt framåt trots den något styvmoderliga behandling denna stadsdel förr fått röna från styrande myndigheter.

Öster är Malmö stads naturliga utvecklingsriktning med sitt läge nära hamnen, längs med järnvägarna, de stora infartsvägarna från västkust, nordliga Sverige och Österlen samt över Bulltofta flyghamn även kontinenten.

Vid Lundavägen mot Arlöv och Lund är det håll åt vilket Malmö framtida bebyggelse bör riktas dels på grund av förbindelselederna till det övriga Skåne och Uppsverige och icke minst på grund av att stadens industricentrum kommer att uppväxa på det i rask utveckling stadda område, som hamnen upplåter för ändamålet längs med statens järnvägar mot Arlöv, men först måste de många gamla, ohälsosamma mer eller mindre fallfärdiga hus, som kanta en del av sidogatorna till Östra Förstadsgatan rivas och ersättas med för vår tids krav värdiga byggnader.

Här har stadens driftiga byggmästare sitt framtida löande verkningsfält, ty hyresgäster kommer ej att saknas genom alla de tusenden, som få sitt arbete förlagt till de stora industriområden, som förut nämnts.

Öster måste förskönas och donatorer efterlysas därför för offentliga konstverk etc.

Många lämpliga platser finnas för dylika.

Ett monument till påminnelse om alla stora män som fört Malmö framåt eller gjort staden berömd

FÖRLOVNINGSRINGAR
HEDERSPRESENTER
P E N D Y L E R
U R a v a l l a s l a g

Östra Förstadsgatan 50
Tel. 248 06

Sparbanken Bikupan's i Malmö nybyggnad, Östra Förstadsgatan 58.

Sparbanken Bikupan i Malmö

Sparbanken grundad år 1873.

Huvudkontor: Östergatan 26

Avdelningskontor: A. Bergsgatan 40

„ B. Ö:a Förstadsgatan 58

Det Östra Malmö

av fil. kand. Hälge Emilson.

De centrala delarna i Malmö ha som bekant förflyttats ganska avsevärt under årens lopp. I tidernas morgon var Malmö en bondby, belägen i trakten av Triangeln och Baltiska parken. Byn hade kyrka, kloster och kapell.

Det har ju rätt en ganska stor meningsskiljaktighet rörande Malmö äldre historia. Här finns ingen anledning att taga upp tvistepunkterna men vi följa den äldre uppfattningen, som har mest skäl för sig.

Från staden kom man ned till sjön på en väg, som gick genom kärr och moras — en ursprunglig vik av sjön. Här låg en sandrevel och på denna fiskläget Skvalperup. När sillfisket i Sundet börjar bli givande, förlorar det gamla Malmö sin betydelse. Folk drar sig ned till Skvalperup. Sillfisket och den livliga handeln lockar. Gamla Malmö blir Öffre Malmö, Skvalperup blir Nedre Malmö och på 1300-talet är detta Malmö — Ellenbogen, som tyskarna kalla det. Det äldsta Malmö är nu endast en förstad.

Sjöstaden Malmö ligger då mellan Stortorget och Malmöhus. Stadens centrum har flyttats från landet till kusten, från söder åt nordväst. Men i och med att sillfisket släpper sitt tag, när Malmö medeltida storhetstid är förbi, så förskjutes tyngdpunkten åt öster. Handelsgatan blir "then lange Athelgade", som nu är uppdelad i Väster-, Adel- och Östergatan.

I Västergatan finns inte mycket kvar, som vittnar om dess gamla betydelse. I Norra Vallgatan gick strandmuren fram och trånga gränder ledde ned till portarna i muren. Vi ha den smala Fiskargränden — förut kallad Ulchestraede — Lilla Bruksgatan och Västra Hamngatan, som ledde till var sin port. Men här lågo en del byggnader, som visade, att detta var centrum. Ett hus finns kvar, det Jörgen Kockska och vidare lågo här Svartbrödra- och Gråbrödraklostren, kapell och kyrkogårdar, stora gårdar och gilleshus.

Men stadens liv drogs österut. I väster hade man ingen egentlig infartsväg; bönderna kommo från söder genom stadsporten på Gustav Adolfs torg genom Per Veijers- och Hjulhamngatorna upp till

i landet kunde lämpligen resas här vid stadens infartsport. Namn att inrista på detta sakna vi ej.

Öster är ingen förstad längre, därför önska vi också det fula och otympliga gatunamnet Östra Förstadsgatan utbytt mot ett mera lämpligt och vackert.

Södergatan och från Öster genom Österport in till "then lange Athelgade".

Malmö blir en blomstrande handelsstad. Upp-

"Sindhals hörna" i korsningen av Östra Förstadsgatan och Ringgatan. Bilden är tagen i början av 1900-talet.

Fotograf John Berntson.

landet är rikt och kommersen livlig, särskilt på Östergatan, där de stora köpmansgårdarna ligga. De danska kungarna beviljade Malmö många privi-

Forts. å sid. 10

Ingeniörsfirman S. BOKLUND

Ö. Förstadsgatan 48 - Tel. 244 91 - MALMÖ

Cyklar · Radio · Foto

Mäklarefirman GÖTA

Innehavare C. A. Pettersson

Ö. Förstadsgatan 17, 2 vån. Tel. 247 44, 170 77, MALMÖ

Förmedlar köp och försäljningar av fastigheter, villor, tomter, lantbruk samt affärsrörelser av alla slag.

RÖRSJÖSTADENS

Färg-, Tapet- & Kemikaliehandel

Föreningsgatan 60 Telefon 236 42

Christofferssons Tobakshandel

Ö. Förstadsgatan 60 Tel. 289 96

Pipor - Tobak - Kortvaror

Aktiebolaget Malmö Kaffekompani

Landets Äldsta Engros-Kafferosteri

Östra Klädeslagret A.-B.

(Larsson & Svensson)

Värnhemsp platsen II våningen — Telefon 296 23

Försäljer direkt till allmänheten
alla slags klädesvaror.

*Kapp-, Dräkt- och Klänningstyger.
Kostym- och Överrockstyger. Foder
och Tillbehör.*

*Mycket låga
priser.*

*Specialaffär
för alla slags trikåvaror*

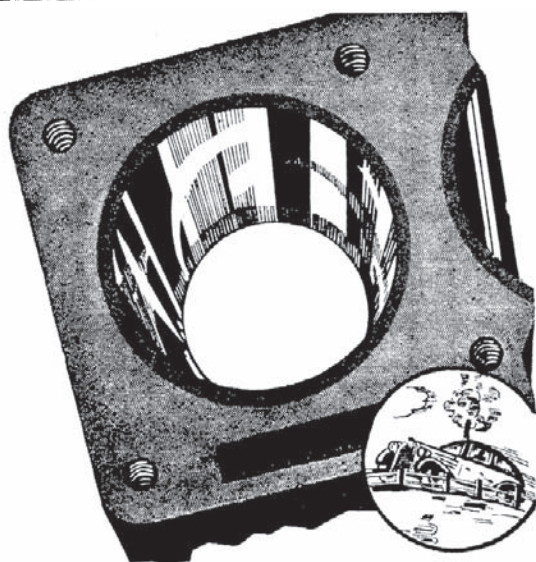
TRIKÅKOMPANIET

ELGA LARSSON

Lundavägen 8
Gråbrödersgatan 12

Tel. 278 14 ankn.

CYLINDRAR — blanka som spegelglas.

Perfekt cylinderbörning med polering, vevaxelslipning, lagergjutning i förening med kvalitativt högstående reservdelar är nödvändig för ett gott resultat vid en motorrenovering. Våra betydande maskinella resurser och yrkeskickliga arbetare garantera ett förstklassigt utförande.

A.-B. Sterner Blomquist

Södra Sveriges Största Specialfirma i branschen

Ö. Förstadsg. 9 MALMÖ Tel. växel 71135

Österbor

ställ höga krav på skorna.

Ni skall känna Eder hemma i dem på ett alldeles särskilt sätt. Denna behagliga känsla skapas dock endast om lästen och utförandet ägnats en speciell omsorg. Största garantien för att Ni skall erhålla just den sko, som bäst passar Eder fot, har Ni om Edra skoinköp förläggas till en specialaffär. Här stå alltid branschkundig personal till Edert förfogande, beredda att lämna värdefulla råd. • Den största och mest välsorterade på ÖSTER är

Fkholms

SKOAFFÄR

Ö. Förstadsg. 9 MALMÖ Tel. 254 63

Förslag till stadgar för Östra Intr.-föreningen.

Nedanstående förslag till stadgar för Östra Intresseföreningen har red. emottagit från affärsman-nahåll. Förslaget införes under förhoppning att detsamma ger upptakt till bildande av en dylik sammanslutning å "Öster".

Red. står gärna till tjänst att förmedla event. anslutning till förslaget och ordna med ett första sammanträde, om tillräckligt intresse finnes härför.

Intresserade torde alltså omg. per post tillställa red. ett par rader, varefter red. snarast skall bedja få återkomma.

§ 1.

Föreningens verksamhet är begränsad till Östra Förstaden med angränsande delar av staden, det s. k. Öster.

§ 2.

Föreningens ändamål är att främja ovannämnda stadsdels utveckling, varvid bl. a. följande uppgifter nämnas:

1. Gemensam reklam för Östers affärsföretag;
2. Östers försköning;
3. Social hjälpverksamhet;

§ 3.

Föreningens medlemmar: Aktivt medlemskap kan vinnas av varje affärsinnehavare eller husägare eller ombud för sådan, bosatta eller med rörelsen förlagd inom föreningens verksamhetsområde. Passivt understödande medlemskap kan vinnas av varje annan svensk medborgare. Endast aktivt medlemskap medför rösträtt.

§ 4.

Föreningens medlemsavgifter bestämmes för varje år vid ordinarie årssammanträdet.

§ 5.

Föreningens funktionärer skall utgöras av en styrelse med fem aktiva medlemmar, varav ordföranden väljes för sig. Vidare skall tre styrelsesuppleanter, två revisorer, två revisorssuppleanter samt en julslyktningskommitté med två suppleanter, utses.

Föreningens styrelse och styrelsesuppleanter skola väljas på tre år, övriga funktionärer på ett år. Vid förfall för ordinarie funktionärer skall enligt röstetalet närmaste suppleant inträda och ny suppleant väljas på följande årssammanträde.

Styrelsen skall inom sig utse:

Vice ordförande.

Sekreterare.

Kassaförvaltare samt,

Sexmästare.

§ 6.

Årssammanträde skall efter kallelse i minst en daglig tidning i Malmö hållas i januari månad en vecka efter annonsens införande.

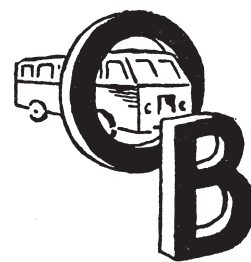
Forts. å sid. 21

H Y R Modern Frack

Smoking, Bonjour. Överrock, Hög hatt, Vit väst. Svart damkappa i vår Specialuthyrningsaffär. Pressningar o. rep. utföres till mod. pris.

Malmö Klädesuthyrnings A.-B.
Östra Förstadsgat. 3 Tel. 196 02

SLUSSPLAN

den moderna centralen för
buss-, gods- o. turisttrafik

TELEFONER:

Malmö	Linjeväljare	256 20
		256 81
		256 83
		162 40
		116 92
		165 05

Lund	2412
Eslöv	872
Landskrona .	1509
Åkarp	254

Snabb - noggrann - billig godstransport genom samtrafik med samtliga från Malmö, Lund, Eslöv och Landskrona utgående busslinjer.

Centraler i Lund, Eslöv, Landskrona, Åkarp, Lomma och Löddeköpinge samt stort antal in- och utlämningsställen möjliggör effektiv och bekväm kundtjänst.

Efterkravsförsändelser ombesörjes snabbt för minimal kostnad — under garanti.

Avhämtning.

Utkörning.

Det Östra Malmö . . .

Forts. fr. sid. 6

legier och förmåner. På 1500-talet var Malmö, näst Köpenhamn, Danmarks mest betydande stad.

Av de svenska kungarna var det i synnerhet Gustaf IV Adolf, som gynnade Malmö. Han bodde här vintern 1806—1807 och även om han själv inte spridde någon glädje, så utvecklades i alla fall ett glatt societetsliv i staden. Skånes förmögna adel hyrde hus i staden och hovmännen och officerarna läto inte hejda sig i sina nöjen av kungens bisterhet. De nyanlagda torgen, Gustav Adolfs torg och Drottningtorget uppkallades efter monarken och hans gemål.

Vid Drottningtorget förlades militär — det gamla ridhuset ligger ännu kvar som ett minne från denna tiden, förvandlat till saluhall och Husargatan är ett namn som också anger de gamla kasärnernas läge.

Över Schougens bro, som nu officiellt heter Östra infartsbron, fast ingen använder det namnet, kom man över till Östra förstadsgatan, som i begynnelsen endast var en glest bebyggd infartsled. Här låg tändsticksfabriken "Stickan" och Malmö porslinsfabrik — Porslinsgatan påminner om denna industri, som tyvärr nedlades. Dess varor voro annars högt skattade och när man ser gamla Malmötallrikar, som nu äro sällsyntheter, förvånas man över den vackra dekoren och dess djupa färger.

Där Statens järnvägars bostadshus nu ligga, hade militären sitt övningsfält, Koängen, när man inte inskränkte sig till mindre exercis, som då utövades på Drottningtorget till stor uppbyggelse för stadens befolkning. Kom någon resande cirkus till staden, kunde ridhuset upplåtas till denna. Man var inte så byråkratisk på den tiden. Regementet låg här till 1897, då det flyttade ut till Husarkasärnen, som invigdes av Gustaf V — då han ännu var kronprins. Salutorg blev inte Drottningtorget förrän år 1900.

Nu är Drottningtorget vårt mest frekventerade torg, en mötesplats för stad och land. Den livliga handeln florerar kraftigast om höstarna, då trädgårdarnas frukt- och blomsterskördar sätta färg i tavlan.

När man förut kom över Schougens bro, var man ute på landet. Malmö förstäder heta v ä r n liksom Stockholms heta m a l m e r och Östervärn var en liten förstad med enstaka hus och bondgårdar.

Berg von Lindhe'ska huset Östra Tullgatan 8, invid Drottningtorget, byggt i början av 1800-talet. Ombyggdes helt 1925 till affärshus. Bl. a. har Anton L. Nilssons Möbleringsaffär där sina lokaler.

Utanför den gamla staden lågo en del utvårdshus. Det mest bekanta var Davidshall vid Davidshallsbron, ett nöjesetablissemang av stora mått. Men även öster hade sitt förlustelseställe, Fredriksberg, som låg ute vid Koängen. Det var visserligen enkla men mycket omtyckt. Var man sparsamt lagd, kunde man nöja sig med en utflykt till Koängen med barn och blomma. Mat och sprit hade man med sig och öl kördes ut till platsen. Både med hästskjuts

Forts. å sid. 18

Foto Radio Cyklar Grammofoner Skivor

Vi föra i lager:

LUXOR Radioapparater i alla prislägen.
WICI Cyklar och tillbehör.
SONORA Skivor-Grammofoner.
KAMEROR, FILM, RAMAR, ALBUM,
KINOARTIKLAR M. M.

finner Ni i största sortering hos oss.

Framkallning, Kopiering och Förstoring i
förstklassigt utförande.

AKTIEBOLAGET BERG & WALLIN

Tel. 221 39

Värnhemsplassen (Sallerupsvägen 4)

Tel. 221 39

ELEKTRA

MALMÖ A.-BOL
STORTORGET 17 TEL. 241 25, 242 25
ENTREPRENÖR FÖR MALMÖ STADS ELVERK

INSTALLERA: Belysning Kraft Ringledning Hissar Ljussignaler Åskledare
FÖRSÄLJA: Motorer Omformare Transformatorer Telferhissar Slipmaskiner

OLGA NILSSON
GLAS-, PORSLINS-, & BOSÄTTNINGS-
AFFÄR
LUNDAVÄGEN 1 TELEFON 29 439

Wärnhems Nya Bilverkstad
Ringgatan 7 E. Göransson Tel. 273 43

utför alla slags bilreparationer.

Specialverkstad för FORD

Vid dödsfall anlita

HOLMGRENS
BEGRAVNINGSBYRÅ
Ö. FÖRSTADSGAT. 1 - TEL. 23567, 221 63

Ombud för Svenska Eldbegängelseföreningen.

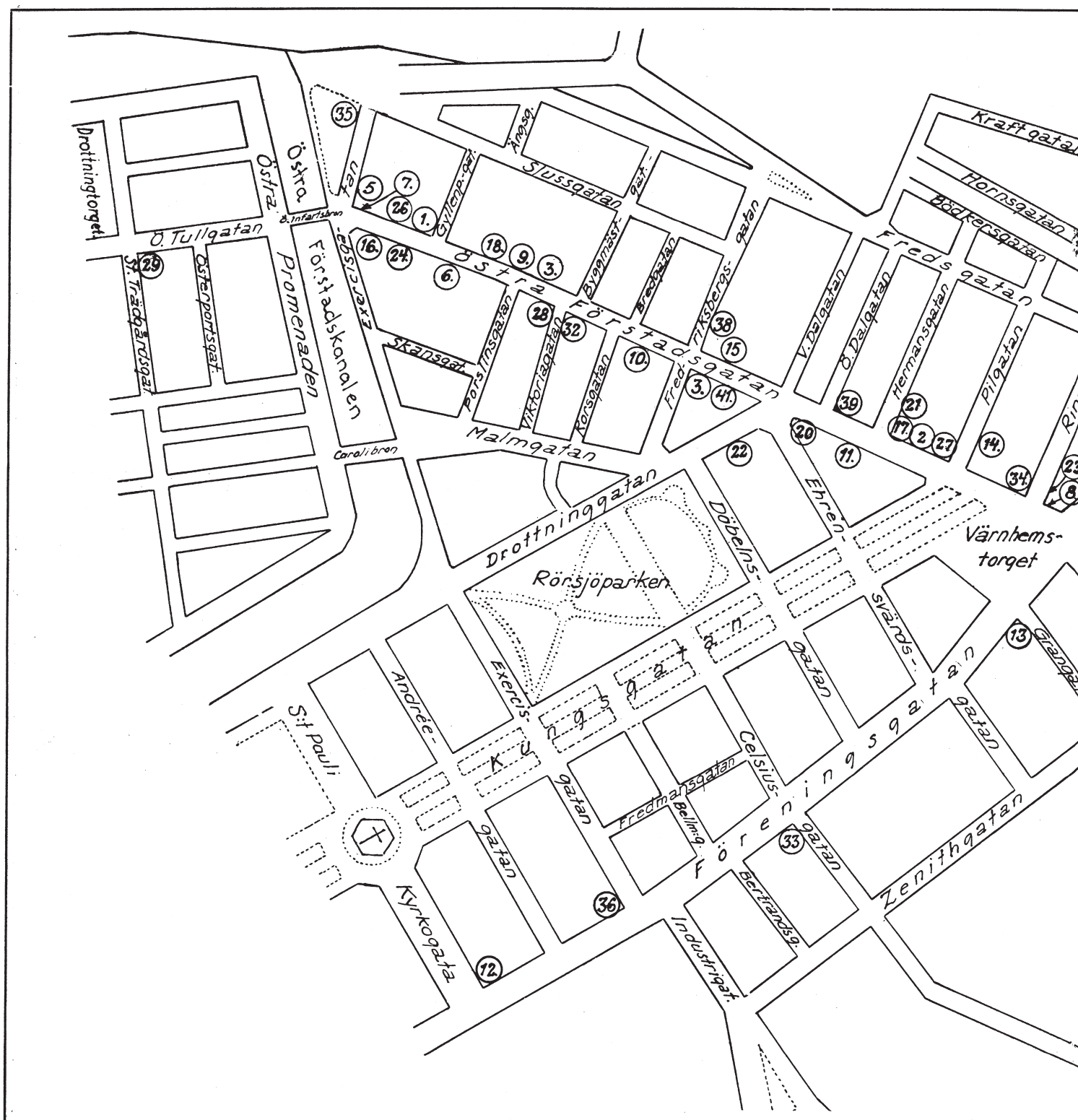
**Köp nyttiga
julklappar hos**

GYLLINS MÖBELAFFÄR

Köp billigt!

Matrumsmöbel i björk	Kr. 385:—
Sekretär pol. björk	„ 110:—
Thebord	„ 15:—
Barbord	„ 55:—
Blompelare i guld och marmor	„ 32:—
Fätöljer	från „ 25:—

Karta över "Östra Första

Skånska Inteckningsaktiebolaget i Malmö

Södergatan 10 - Tel. 201 52, 215 26

beviljar byggnadskreditiv och inteckningslån inom Skånes städer

CARL HAMMAR'S Pappershandel

Ö. Förstadsgatan 27

Tel. 227 16

Stort lager av; **PAPPER** och **KUVERT**
KONTORSARTIKLAR - **AMATÖRALBUM**
BIBLAR - **RESERVOARPENNOR**

Östra Förstadens annonsörer

återfinnas i följande nummerförteckning å kartan.

1. A.-B. Andersson & Sjöberg, Ö. Förstadsgatan 6.
2. J. Anderssons Ur- & Guldsmedsaffär, Ö. Förstadsgatan 50
3. Firma Magn. Bengtsson, Lundavägen 13, Ö. Förstadsgatan 16 och 25
4. A.-B. Berg & Wallin, Sallerupsvägen 4.
5. John Berntson, Fotograf, Exercisgatan 6
6. A.-B. Sterner Blomquist, Ö. Förstadsgatan 9
1. Blomsterhandeln Liljan, Ö. Förstadsgatan 6.
8. Christofferssöns Tobakshandel, Ö. Förstadsgatan 60
6. Ekholms Skoaffär, Ö. Förstadsgatan 9.
9. Elit Mönsteraffär, Ö. Förstadsgatan 14.
10. Eskilstunaboden A.-B. Ö. Förstadsgatan 23.
11. A.-B. B. Fransson, Kaffehandel, Ö. Förstadsgatan 33.
12. Nils Fridhs Blomsterhandel, Föreningsgatan 61.
13. Föreningarnas Sparbank, Värnhemstorget.
14. A.-B. Ernst Gyllins Möbelaaffär, Pilgatan 3.
7. Hallgrens Reseffektaffär, Ö. Förstadsgatan 2.
41. Carl Hammar's Pappershandel, Östra Förstadsgatan 27.
7. Hattcentralen, Ö. Förstadsgatan 2.
15. Holmbergs Tobakshandel, Ö. Förstadsgatan 32.
16. Holmgrens Begravningsbyrå, Ö. Förstadsgatan 1A.
17. Ingeniörsfirman S. Boklund, Ö. Förstadsgatan 48.
18. A.-B. Iwa-foto, Ö. Förstadsgatan 10A.
19. A.-B. Java Kafferosteri, Lundavägen 4.
10. Gustav Johnsson, Pälsvaflaffär, Ö. Förstadsgatan 23.
20. Kappcentralen, Ö. Förstadsgatan 29.
21. A.-B. Linnér's Rörledningsverkstad, Hermansgatan 3.
22. Malmgårdens Speceriaffär, Drottninggatan 4.
23. A.-B. Malmö Kafferosteri, Ringgatan 1.
24. A.-B. Malmö Klädesuthyrning, Ö. Förstadsgatan 3.
25. Margarinfabrikernas Försäljnings A.-B., Sallerupsvägen 11.
1. A.-B. Men's Herrkonfektion, Ö. Förstadsgatan 6.
26. Modehuset Rayon, Ö. Förstadsgatan 4.
27. B. Månssöns Glasmästeriaffär, Ö. Förstadsgatan 52.
28. Mäklarfirman Göta, Ö. Förstadsgatan 17.
26. Hjalmar Nilssöns Bosättningsaffär, Ö. Förstadsgatan 4.
29. Anton L. Nilsson, Möbelaaffär, Ö. Tullgatan 8.
30. N. Nilssöns Vedaffär, Vårgatan 5.
31. Olga Nilssöns Bosättningsaffär, Lundavägen 1.
41. Joh. Olssöns Blomsterhandel, Östra Förstadsgatan 27.
4. A.-B. Orientaliska Kaffeimporten "Aromo", Sallerupsväg. 4.
22. Evert Preutz Frisérsalong, Drottninggatan 4.
32. Radiolaboratorium, Ö. Förstadsgatan 19.
33. Rörsjöstadens Tapet-, Färg- & Kemikalieaffär, Föreningsg. 60.
34. Sparbanken Bikupan i Malmö, Ö. Förstadsgatan 58.
35. Statens Järnvägars Omnibusstrafik, Schougens Bro.
36. Stilmöblering A.-B., Föreningsgatan 67.
32. A.-B. Tricolette, Ö. Förstadsgatan 19.
37. Triakompagniet, Lundavägen 8.
38. A.-B. Hjalmar Wennerth, Fredriksbergsgatan 7.
39. G. Wessfeldts Eftr., Juvelerare, Ö. Förstadsgatan 44.
27. E. Wirsén, Ö. Förstadsgatan 52.
7. And. O. Wixell, Tapet- & Färghandel, Ö. Förstadsgatan 2.
40. Wårnhems Nya Bilverstad, E. Göransson, Ringgatan 7.
41. Olof Åkesson, Hatt- & Mössaflär, Ö. Förstadsgatan 27.
8. Östra Klädeslagret A.-B. Ö. Förstadsgatan 60.

KLICHÉER **AKTIEBOLAGET**
TECKNINGAR **MALMÖ GRAFISKA**
RETUSCHER **ANSTALT**
 Tel. 244 21, 282 80. Malmö

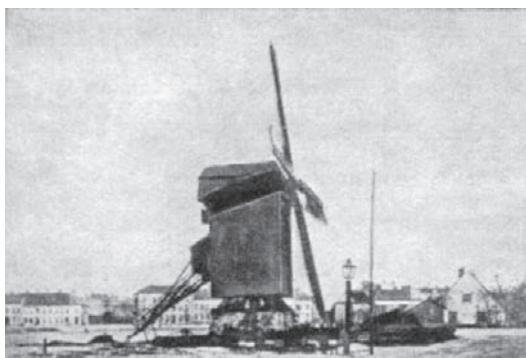
JOH. OLSSONS
BLOMSTERHANDEL

Ö. FÖRSTADSGATAN 27

TEL. 283 36

MEDLEM AV BLOMSTERFÖRMEDLINGEN

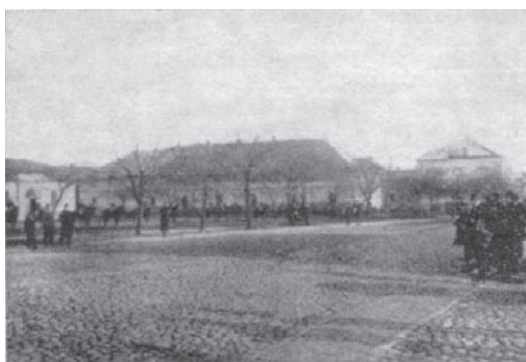
Östra Förstaden förr . . .

Möllan & kvarteret Hugo, byggd 1807. Flyttad ut till Beijers park 1901. Vingarna avblåsta 1921.

Östra Förstadsgatan 2, invid Schougens bro, år 1900.

Husarkasernerna, Drottningtorget, 1860—1897.

Tändsticksfabriken, kallad "Stickan", 1860-talet. Belägen invid Ö. Förstadsgatan. Nedlades 1921.

Bilderna genom Fotograf John Berntsson.

ATELIER

för PORTRÄTT-, REKLAM-,
och INDUSTRIFOTO

GRUPPFOTO

vid fester alla tider på dygnet

RING
■■■■■■■■

2 3 8 9 5

FOTOGRAF

JOHN BERNTSON

EXERCISGATAN 6 (vid Schougens bro)

Firman grundad 1911

våra . dagars . möbler

Stilmöblering a-b

Föreningsgatan 67

Tel. 256 10

rådgör med oss
vid all heminredning

STEK-SUCCÉ

med

Gloria-G

MARGARIN

med hög brännpunkt

Firma Magn. Bengtsson

M A L M Ö, Fabrik: Maltgatan 3 Tel. 262 65

Kontor: Lundavägen 13 Tel. 216 56

Butiker: Ö. Förstadsg. 25 „ 209 25

„ Lundavägen 13 „ 162 70

Butiker: Bergsgatan 8 Tel. 223 43

„ Ö. Förstadsg. 16 „ 192 43

„ Cläsgatan 2 „ 252 47

Östra Förstaden nu . . .

1. Kanalparti med Carolibron. 2. Länsstyrelsen. 3. Värnhemstorget. 4. Malmgården. 5. Lundavägen.
6. Kungsgatan.

A.-B.
Java Kafferosteriet
MALMÖ

RIKSTEL. 251 22 - 152 22 - 192 72

Gör ett besök

i våra affärer
prova och se våra be-
römda passformer och
eleganta snitt i

Kappor och Dräkter

Nya modeller inkommer dagligen

KAPPCENTRALEN

Ö. Förstadsgatan 29 Tel. 173 10

Bergsgatan 21 Tel. 173 10

JULKLAPPAR
FÖRLOVNINGSRINGAR
MAT SILVER

allt i branschen
förmånligast hos

G. Wessfeldts Eftr.

ÖSTRA FÖRSTADSGATAN 44

TELEFON 12167

RADIOLABORATORIUM

Ing. Herman Radetzky Tel. 208 02

Ö. Förstadsg. 19 (samma hus som Lundblads)

Auktoriserad representant för **PHILIPS**, **RADIOLA**, **DUX** och **CONCERTON**. Reparationer utföras å alla fabrikat av fackman till låga priser.

Sy själva!

Använd Elit-mönster

Tygklippningar. Tillprovningar.
Allt utföres fort, väl och billigt.

Mönsteraffären Elit

Ö Förstadsgatan 14. — Telefon 260 19
Filialer: Skolgatan 41 — Vårfrugatan 3, LUND.

Vi rekommendera oss till ärade kunder.

GEDIGET ARBETE

BILLIGA PRISER

HATTCENTRALEN

Ö. FÖRSTADSG. 2

Damväskor

Handskar

Reseffekter

Stor sortering

Hallgrens

Ö. Förstadsgatan 2 Bergsgatan 2
Tel. 299 33 Tel. 297 82

Det Östra Malmö . . .

Forts. fr. sid. 10

och handkärra forslade initiativrika män och kvinnor ölet ut till Koängen och sålde med god förtjänst. Söndagssällskapen hade här den särskilda fördelen att de över planket kunde följa en del av nöjena inne i Fredriksbergsträdgården. Åtminstone de som försiggingo i luften, akrobatik och lindanseri.

Främst bland ölvagnar sågs Silladrottningen med sin kärra. Hon hade fått detta förnäma namn för att hon i vardagslag sålde sill på Fisktorget, som på den tiden låg utanför Savoy. På folklivet fanns ingenting att klaga, vad livligheten angick. Men folklivet övergick ofta till busliv och Janne Dam klagar i sin tidning "Granskaren" år 1886 över de skandalösa slagsmålen mellan husarer och arbetare, gesäller och lärningar.

Inne på Fredriksberg roade man sig på vanligt tivolisätt och när den manliga ungdomen, yr av öl och självmedvetande ville visa sig riktigt, så klättrade den upp för den såpade stängen för att erövra någon av grannlåtenheterna i toppen, som var priset för såpfärden. Även om kostymen blev fördärvad, hade man ju ändå visat, vilken riktig karl man var.

Bland andra nöjen, som Fredriksberg hade att bjuda på, kan nämnas att den 14 febr. 1871 hade man "stor, nordisk fastlagsfest" från kl. 4 e. m. "varvid kommer att slås s. k. katten ur tunnan".

Öster hade en folklig prägel och betraktades av invånarna i staden inom broarna med ett visst förakt. Det var inte riktigt fint. Och så var det rena rama landet. Det betraktades som ett företag att taga ut till Fredriksberg och skulle man ge sig så

Forts. å sid. 20

T
A
P
E
T
E
R

F
Ä
R
G
E
R

LOKALPOSTEN

När det gäller **Mattpiskning, Dammsugning**

Telefon: **201 00 - 201 01**

BUD

HATTAR, MÖSSOR
HERREKIPERINGSARTIKLAR

till julen och vid andra tillfällen köper
Ni med förtroende bäst hos oss

OLOF ÅKESSON

Ö, Förstadsgatan 27

— Tel. 226 52 —

Äldst i branschen på öster

Grundad 1904

Seriefoto

i tio olika variationer

Specialitet

Colorerade bilder

Förstoringar

av alla slag, även efter gamla kort

IWA-Foto

Ö. Förstadsgatan 10

Tel. 185 95, 197 36

E. Wirséns Sängutstyrselaffär

Östra Förstadsgatan 52

Telefon 22056

Välsorterat lager av Mattor, Gardiner, Vaxduk, Fjäder, Kapok, Vadd, Bolstervar, Linnevaror.

Holmbergs Tobakshandel

Ö. Förstadsgatan 32

— Telefon 244 65 —

Det Östra Malmö . . .

Forts. fr. sid. 18

långt ut som till Johanneslust vid Sallerupsvägen, så mötte gubevars charabanger vid Rörslöbron vid Studentgatan. Man var inte så promenerandes av sig på den tiden; sporten hade inte hunnit bli modärn ännu — åtminstone inte gångsporten.

Nu har Öster inte längre något dåligt anseende. Förbindelselederna ha ökats med två broar, Carolinbron och Slussbron; omnibusstationen är ett centrum för samfärdseln till Lund, Lomma, Bjärred o. s. v. Stora byggnadskomplex ha rests och en helt ny stadsdel förbinder staden med egnahemsområdena ute vid Sallerupsvägen. Vid Bulltofta ligger den mäktiga knutpunkten för Sveriges flygförbindelser med utlandet och Lundavägen är för närvarande den livligast trafikerade landsvägen i riket, som trafikräkningen konstaterat.

Lundavägen har alltid varit den stora trafikleden, förbindelsen med Lund, Skånes andliga centrum. Här kommer resenärerna, som när de voro skrivande män, ha skildrat sina intryck. Linné kommer här på sin skånska resa.

”Seje flod öfverrestes en *quart*- förrän man kommer till Malmö . . . Landet emot Malmö war mera sandigt och hade nästan ingen annan klappur, än endast flintor, men något små; Hafwet, Dannemark och Köpenhamn sågos mäst hela vägen åt väster ifrån Lund till Malmö. Hvarfvat, eller husen som voro byggda utom Malmö wallar jämte vägen et stort kärr.”

Vägen mellan Malmö och Lund kantades med värdshus. Närmast Malmö låg Sege kru, strax in-

Fönster, Speglar,
Fotografiramar,
Ovala ramar,

Fönster- och Spegelglas
Bilrutor m. m.

Omfoliering av Speglar.

Insättning av glas i
AKVARIUM.

Ö. FÖRSTADSGATAN 52
MALMÖ TEL. 243 97

Stadgar . . .

Forts. fr. sid. 8

Följande frågor skola upptagas till behandling:
Styrelsens årsberättelse.
Revisorernas redogörelse.
Styrelsens ansvarsfrihet.
Val av ordförande (se § 5).
Val av fyra styrelsemedlemmar och tre suppleanter (se § 5).
Val av två revisorer och två revisorssuppleanter.
Val av julskylningskommitté.
Övriga frågor.

§ 7.

Föreningen upplöses efter det två på varandra följande ordinarie årssammanträde därom beslutat med 2/3 röstmajoritet.

Föreningens tillgångar skall vid upplösningen tillfalla välgörande ändamål inom föreningens verksamhetsområde.

till låg Kalinan i Arlövs utkant. Det huset, som nu ligger kvar, bär samma namn. Mest bekant var Hvilands krog, som senare blev folkhögskola. Uppåkra hade också sitt värdshus. Det blev påfrestande för bönderna med dessa många krogar, som vid hemresan från Malmö hedrades med många besök. Man hade gjort goda affärer och pungen var full.

Nu finnes inte ett enda värdshus kvar. Den nya tiden markeras med bensin- och oljestationer. De äro den modärne resenärens hållstationer på den östra infartsleden till det nutida Malmö.

Bok-

Snabba leveranser

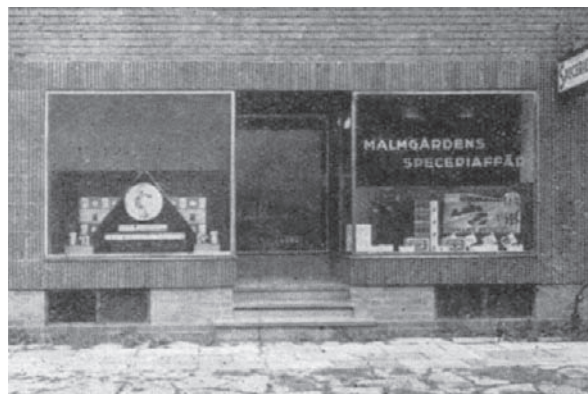
RÖHR'S BOKTRYCKERI MALMÖ

tidnings-,
affärs-,
broschyr-,
reklam- &
illustrations-

tryck

och konkurrensfria priser.

KALENDEG. 9
Telefon 22092

Ärade Husmödrar

Snart stundar julen

vänd Eder med för-
troende till oss med

Edra JULINKÖP

Malmgårdens Speceriaffär

Drottninggatan 4

Tel. 196 40

*finner Ni alltid ett välsorterat lager i
Specerier, Konserver och Delikatesser*

Håret

det är fackmannens sak an-
lita därför oss. Absolut första
klass utförande och
betjäning erhåller Ni hos

Malmgårdens Hårfrisering

Evert Preutz

Huvudaffär:
ÖSTERG. 1
TEL. 291 02

FILIALER:

DAVIDSHALLTORG 6 tel. 152 38
ENGELHOLMSGATAN 8 tel. 267 25
SALLERUPSVÄGEN 4 tel. 283 67

A.-B. Tricolette

Ö. Förstadsgat. 19
Telefon 138 87

**Ö. Förstadens Enda Specialaffär
i STRUMPOR**

PÄLSVAROR

köpas förmånligast hos

Körsnär

Gust. Johnsson

Östra Försadsgatan 23

Telefon 152 53

Beställningar, reparationer, o. moderniseringar

N. Nilssons VEDAFFÄR

Tel. 207 55 — Vårgatan 5 strax vid Värnhem

KOL, KOKS, VED, TRÄULL

Till dagens lägsta priser. Prima varor. Reel behandling
All ved lagras under tak och levereras absolut torr

**KÖP EDERT
KAFFE HOS**

FRANSSON

Ö. Förstadsg. 33 Tel. 14652

Julklappstips

SKJORTOR - PYJAMAS - SLIPSAR
SCARVES - HANDSKAR

Tel. 185 76 **AB Men's** Ö. Förstadsg. 6
HERRKONFEKTION

A.-B. Linnérs Rörledningsverkstad

Hermansgat. 3 MALMÖ Telefon 226 28

*Utför såväl nyanläggningar
som reparationer för:*

**Avlopp, Gas
Vatten, Värme**

OBS! Ny adress.

Försök

de nya dryckerna

Solo och Tonic Water

«APOTEKARNES»

A.-B. MALMÖ VATTENFABRIKER

Nils Fridhs Handelsträdgård

Sallerupsvägen (vid Ö. Kyrkogården) Tel. 201 57

BLOMSTERAFFÄREN

Föreningsgatan 61

Tel. 133 27

TELEGRAFADRESS:
ANDSJÖ

TELEFON VÄXEL
17142 - 20742
20743 - 29582

Trävaror m. m.

FÖRSÄLJAS AV

A.-BOL. ANDERSSON & SJÖBERG

ÖSTRA FÖRSTADSGATAN 6

LAGER: INDUSTRIHAMNEN

**PORSLIN
G L A S**

största sortering hos

Hjalmar Nilsson

Ö. FÖRSTADSGAT. 4

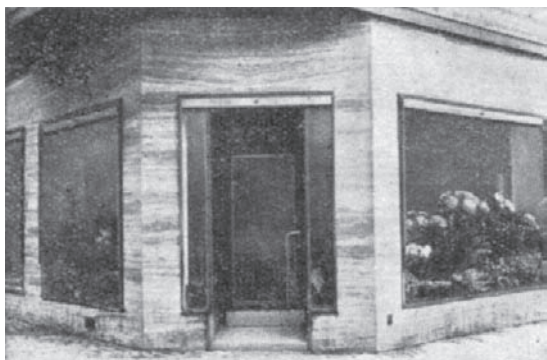
*Södra Sveriges modernaste affär
för KAPPOR och KLÄNNINGAR*

Rayon

Skomakaregatan 5

Östra Förstadsgatan 4

Föreningsgatan 2

BLOMSTERHANDELN

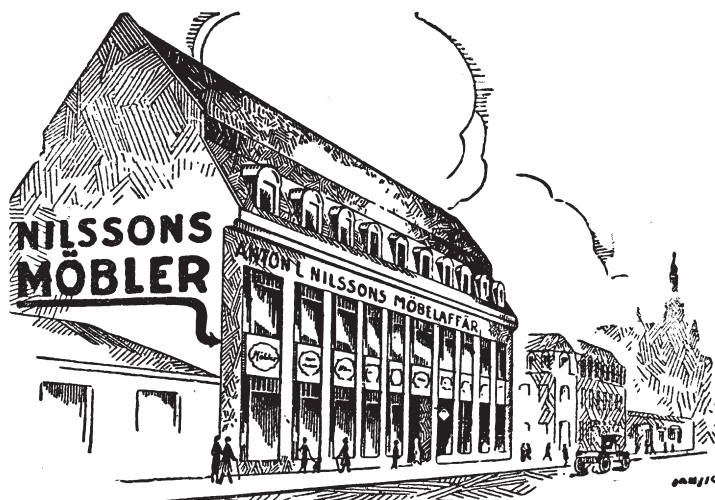
”Liljan”

(Inneh. Ester Liljegren)

Ö Förstadsg. 6 MALMÖ Telefon 11574

Kransar, Buketter, Dekorationer

m. m. utföras smakfullt

ANTON L. NILSSONS

MÖBLERINGSAFFÄR

VID DROTTNINGTORGET
ETABLERAD 1912

TEL. 244 62, 246 29, 196 94

Stor sortering av alla slags stilfulla

M Ö B L E R
M A T T O R
G A R D I N E R
A R M A T U R

Representerar de förnämsta fabrikaten inom landet

■ Egna Snickeri- och Tapetserareverkstäder

Utställning i 4 vån.

Fullständig garanti

Goda betalningsvillkor